

„A Tisztítsuk meg az Országot Projekt eredményei és jövője” című rendezvény összefoglalója

Ábrahám Anna

DOI: 10.14267/VILPOL2023.05.11.

A hazánkban található illegális hulladékokkal vette fel a harcot a Tisztítsuk Meg az Országot Projekt (röviden: TMOP), mely számos településen és annak környékén segítette a hulladékgazdálkodást pályázati kiírás formájában. Mondhatni az első kör végéhez érve, a Településfejlesztési Szövetség és partnerei, a Települési Önkormányzatok Országos Szövetsége és a Neumann János Egyetem Gazdaságföldrajzi és Településmarketing Központja által 2023. szeptember 19-én került megrendezésre a projekt eddigi elért eredményeiről és az új kiírás várható kereteiről szóló rendezvény. A rendezvényen egyaránt megjelentek az önkormányzati szektor és a hulladékgazdálkodási ágazat képviselői, valamint a Neumann János Egyetem újonnan indult Regionális és környezetgazdaságtan mesterszakjának hallgatói is. Kiváló lehetőséget biztosított arra, hogy az érdeklődők és az érintettek első kézből tudjanak tájékozódni, visszajelzést adni és kérdéseiket is feltehették az illegális hulladéklerakók felszámolását célul kitűző programmal kapcsolatban.

A program a Településfejlesztési Szövetség elnöke, Szebeni Dávid felkonferálásával kezdődött, majd Dr. Tózsza István, a Neumann János Egyetem Gazdaságföldrajzi és Településmarketing Központ vezetője nyitotta meg a rendezvényt, mely során az alábbi gondolattal kezdetét vette a tanácskozás és eszmecsere.

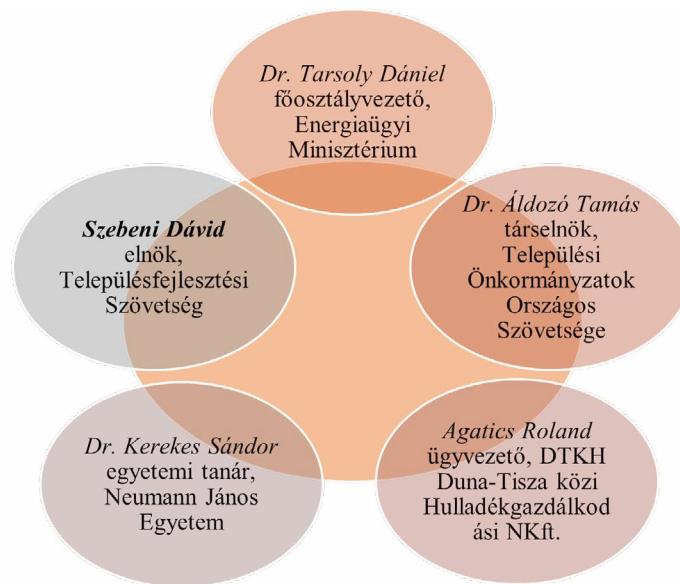
„A körforgásos gazdálkodás, gazdaság talán gyógyír lehet azokra a problémákra, amelyek a természeti környezeten ejtődnek és az önkormányzatok nyakába kerülnek, mint ugye a terület fenntartója.” (Dr. Tózsza István)

A szakmai rendezvény előadói voltak Dr. Tarsoly Dániel főosztályvezető (Energiaügyi Minisztérium), Schmidt Jenő elnök (Települési Önkormányzatok Országos Szövetsége) és Dr. Petrányi Csaba polgármester (Újszilvás). Mindazonáltal a résztvevők betekintést nyertek mindkét oldal nézőpontja szerint a TMOP tapasztalataiba és eredményeibe. Az említett két oldal az állami és az önkormányzati, hiszen a hozzájuk tartozó területeken tekintjük illegális hulladéknak a nem megfelelő hulladékot. Dr. Tarsoly Dánieltől megtudtuk, hogy a TMOP sikeresnek tekinthető, így egyértelmű, hogy azt folytatni kell a levont tanulságokkal és tapasztalatokkal átdolgozva, pontosítva. Az önkormányzati oldalról ismertetésre kerültek a sikeres eredmények mellett a kivitelezési és joghatásköri nehézségek, melyek igencsak megnehezítették a hulladékok összegyűjtését és az azok elszállítását.

A panelbeszélgetést megelőzően bemutatásra került Újszilvás működése, mely település átgondolt és tervezett kialakítása miatt jogosan kapta az ökofalu elnevezést. Alapvetően a fenntarthatóság eszméje és körforgásos gazdasága átszövi a létét, már 2004-ben innovatív módon megkezdték a 3+1-es hulladékgyűjtést, 2011-ben, szintén sok mindenkit megelőzve, már naperőművet üzemeltettek. A település működése a mai napig innovatív és modern, miközben a kb. 2800 fős lakosságának otthonot teremt és a közösség ereje egyszerően magával ragadja az embert. Az előadás után szerintem nem csak én néztem utána a lakhatási lehetőségeknek, főleg, hogy családbarát és biztonságos is Újszilvás.

Ezt követően sor került a „Szélmalomharc vagy tartós megoldás?” c. panelbeszélgetésre, melynek résztvevői a következő szakemberek voltak:

1. ábra: Szélmalomharc vagy tartós megoldás? – Panelbeszélgetés résztvevői

(Forrás: saját szerkesztés, 2023)

A beszélgetés során megoldandó problémaként felvetődött a lomizás, mely egyes családok megélhetését biztosítja, az illegális autóbontás megszüntetése, valamint, hogy hiába telepítenek hulladékudvart egy adott településen, arról a lakosság jelentős része valami oknál fogva nem tud. A TMOP nem tud foglalkozni a zártkerteken található hulladékkal, de hosszabb távon, mint földterület, azokat is meg kell tisztítani. A program során többször pontatlan volt az adott illegális hulladékra található hulladék mennyiségének előzetes megbecslése, illetve annak elkerülése, hogy a megtisztítás után újra kialakuljon a hulladéklerakás, hiszen ezek a helyek többnyire forgalomtól mentes környezetben találhatóak. Felmerült megoldási ötletként, hogy helyezzenek el konténert a preferált helyeken, hiszen akkor azoknak a szállítását kell megoldani, a gyűjtéssel és felszedéssel nem kell foglalkozni, valamint megoldást jelenthet ezeknek a helyeknek a biztosítása is. A tapasztalat azt mutatja, hogy például egy 360 °-os látószögű biztonsági kamera elhelyezése nem oldja meg a problémát, mert megrongálják, így 2 egymásra néző kamera elhelyezése alternatív megoldás lehet arra, hogy rögzítésre és megfigyelésre ke-

rüljenek az illegális hulladéklerakók. Konkrét megoldás az összes problémára nem került megfogalmazásra, de a gondolatébresztés, az eszmecsere és tapasztalatok közös meghallgatása beaktiválta az emberi problémamegoldó üzemmódot és gondolkodást, így a következő programot már ezen területeket módosítva és pontosítva lehet életre kelteni. Ehhez kapcsolódva Dr. Tarsoly Dániel utolsó két előadása az új TMOP pályázati felhívás fontos előzetes tudnivalóit foglalta össze, valamint a Hulladékradar adta lehetőségeket ismertette.

A Hulladékradar egy ingyenes applikáció, mely segítségével a lakosság tudja jelenteni, ha azon a területen amerre éppen jár – legyen az lakott vagy nem lakott –, hulladéklerakatot talál. A bejelentés után követni lehet a folyamatot, ezzel részévé válhatnak és láthatják az emberek, hogy ténylegesen foglalkoznak az általuk jelzett problémával. Ez egy olyan alkalmazás, amely minél több telefonra jut el, annál jobban hozzá tud járulni ahhoz, hogy tisztább legyen az országunk, míg például az illegális hulladéklerakatok fellelésének költsége és időigénye is csökkenthető.

A rendezvény a résztvevők számára elsőkézből nyújtott betekintést a Tisztítsuk Meg az Országot Projekt működésébe és eredményeibe, valamint a tapasztalatok és a visszajelzések alapján az új kiírás változásaiba. A nyitó beszéd és a panelbeszélgetés a Gazdaságföldrajzi és Településmarketing Központ Youtube-csatornán megtekinthető.

